

universytetu. № 1 (2), 1-6.

2. Shebanina, O. V., Klochan, V. P. & Klochan, I. V. (2021). Matematychna lohika. Mykolaiv: MNAU.

ДОСВІД УПРОВАДЖЕННЯ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІН ЦИФРОВОГО ТА МЕТОДИЧНОГО ЗМІСТУ

Ігор ВОЙТОВИЧ,

***доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри цифрових
технологій та методики навчання інформатики, проректор з навчально-
виховної роботи***

Рівненський державний гуманітарний університет

Анотація. Обґрунтовано чинники впровадження змішаного навчання в освітній процес підготовки фахівців, що ґрунтуються на ретельному проектуванні змішаного навчання; використанні різних моделей та методів для забезпечення гнучкості змішаного навчання. Визначено передумови персоналізації навчання здобувачів вищої освіти; підвищенні мотивації здобувачів вищої освіти до навчальної діяльності з використанням авторської моделі змішаного навчання.

Ключові слова: змішане навчання, освітній процес, здобувачі освіти, моделі змішаного навчання.

Igor VOITOVICH. Experience in Implementing Blended Learning in Teaching Digital and Methodological Disciplines

Abstract. The factors for introducing blended learning into the educational process of training specialists are substantiated, based on careful planning of blended learning and the use of various models and methods to ensure the flexibility of blended learning. The prerequisites for personalising the education of higher education students are

identified, as well as increasing the motivation of higher education students to engage in educational activities using the author's model of blended learning.

Key words: blended learning, educational process, students, models of blended learning.

Упровадження змішаного навчання в освітній процес підготовки фахівців є перспективним способом організації освітньої діяльності у закладах вищої освіти, оскільки створюються нові можливості щодо доступу здобувачів вищої освіти до навчальних ресурсів та організації освітнього процесу з використанням дистанційних платформ. Змішане навчання передбачає процес формування загальних та фахових компетентностей здобувачів вищої освіти за відповідною освітньою програмою на основі взаємного доповнення технологій традиційного та електронного навчання, що включає елемент самоконтролю та вибору здобувачами вищої освіти часу, місця, маршруту і темпу навчальної діяльності.

Змішане навчання може бути реалізовано за допомогою певної моделі або в поєднанні декілька моделей, зокрема виділяють (Sotska, & Trynus, 2024):

- модель «Face to Face Driver» полягає в тому, що, заняття, в основному, відбуваються в аудиторії, а електронне навчання застосовується як допоміжний засіб, тобто, використання електронного ресурсу передбачається під час проведення навчального заняття;

- модель «Online Lab» ґрунтується на тому, що електронний освітній контент навчальної дисципліни розміщений на платформі університету, і на заняття в аудиторії, під керівництвом викладача, використовується ця платформа для формування компетентностей здобувачів вищої освіти;

- модель «Online Drive» передбачає вивчення навчальної дисципліни за допомогою електронних освітніх ресурсів, що розміщені на платформі університету, але при віддаленому контакті з викладачам, хоча, за потреби, можуть проводитися періодичні аудиторні заняття з викладачем;

- модель «Rotation» полягає в почерговому використанні аудиторного та

електронного навчання, тобто навчальний час вивчення теми розподілено на традиційне навчання в аудиторії та індивідуальне електронне навчання;

- модель «Flex» полягає в тому, що засвоєння матеріалу здобувачами вищої освіти відбувається, в основному, у вигляді індивідуального електронного навчання за зручним для них графіком, а викладач дистанційно, за необхідності, надає консультації;

- модель «Self-blend» ґрунтується на тому, що здобувачі вищої освіти самостійно доповнюють свої знання з теми проходженням додаткових електронних курсів;

- модель «Enriched Virtual» передбачає, що здобувачі вищої освіти засвоюють навчальний матеріал за допомогою електронних освітніх курсів, але періодично відвідують заклад освіти для аудиторних занять чи консультацій із викладачем.

Важливим завданням викладача в умовах впровадження змішаного навчання є реалізація такої моделі, яка б підвищила ефективність навчання. Слід зазначити, що зазвичай, поєднують декілька моделей, все залежить від умов навчання, змісту навчальної дисципліни, цільової групи, цілей навчання.

«Enriched Virtual» є найпростішою для реалізації (на думку опитаних нами здобувачів освіти та викладачів) через:

1) мінімальні технічні вимоги (достатньо мати доступ до базових онлайн-ресурсів (наприклад, відео на YouTube));

2) гнучкість у впровадженні (можна поступово інтегрувати елементи моделі без кардинальних змін у розкладі чи інфраструктурі);

3) підвищення ефективності навчання (час у класі використовується для активного обговорення та практики, що сприяє глибшому засвоєнню матеріалу).

Найскладніша для впровадження зазвичай вважається гнучка модель (Flex Model) або індивідуальна онлайн-модель адже вона:

1) потребує значного технічного забезпечення;

2) передбачає проєктування індивідуальних освітніх траєкторій;

3) повинна забезпечувати постійну онлайн-доступність матеріалів і викладачів;

4) є порівняно складнішою у контролі якості засвоєння знань.

Проте наш досвід показує нам іще складніші ситуації: 50% здобувачів освіти присутні фізично в аудиторії; 25% здобувачів освіти підключені онлайн у синхронному режимі (через Zoom, Meet тощо); 25% здобувачів освіти відсутні через роботу або інші обставини (не мають змоги бути онлайн чи офлайн у конкретний момент).

У подібних випадках опинявся кожен педагог, з якими ми проводили опитування, що в свою чергу ставить перед нами нові виклики:

1) Як забезпечити єдиний освітній простір для трьох різних груп?

2) Як зберегти академічну рівність та можливість засвоєння матеріалу для тих, хто не може бути присутнім в реальному часі?

3) Як оцінювати здобуті результати об'єктивно й гнучко?

З метою подолання згаданих викликів нами пропонується "Модель адаптивної тріади" (Adaptive Triad Model). Модель враховує три освітні сценарії в одному потоці:

- Очне навчання – традиційна участь у заняттях;
- Онлайн-синхронне – участь через Zoom, Meet;
- Онлайн-асинхронне – навчання у зручний час через платформу.

Основні характеристики авторської моделі адаптивної тріади (Adaptive Triad Model):

1) офіційно визнає та легітимізує наявність працюючих студентів;

2) забезпечує рівний доступ до знань без дискримінації за формою присутності;

3) дає змогу закладу освіти оптимізувати ресурси без дублювання занять;

4) створює основу для аналітики прогресу з урахуванням гнучкості.

5) жодна з існуючих моделей (перевернутий клас, ротаційна, flex, enriched virtual) не враховує одночасно трьох режимів у межах одного заняття;

6) вона відповідає новим реаліям: мобільність, робота, війна, технічна нерівність;

7) це вимога часу – забезпечити безперервну освіту попри зовнішні обставини.

Таким чином, нами розроблено проєкт нової моделі змішаного навчання (Adaptive Triad Model), яка включає такі елементи:

А. Очна група (Face-to-face):

- участь в заняттях у аудиторії;
- взаємодія з викладачем у реальному часі.

Б. Онлайн-синхронна група (Live online):

- трансляція заняття через Zoom/Meet;
- повна аудіо-інтеракція у часі заняття.

В. Онлайн-асинхронна група (Flexible online):

- отримують запис заняття, матеріали, тести, практичні завдання;
- навчаються в зручний час з можливістю консультацій з викладачем.

В таких умовах викладач має забезпечити проведення кожного заняття у трьох формах. У подальшому можливе затвердження цієї моделі на рівні університету як офіційної системи змішаного навчання

Список використаних джерел

References

1. Sotska, H., & Trynus, O. (2024). Typologies of blended learning models: foreign experience. UNESCO Chair Journal Lifelong Professional Education in the XXI Century, 2(10), 73-90. [https://doi.org/10.35387/ucj.2\(10\).2024.0006](https://doi.org/10.35387/ucj.2(10).2024.0006)

СТВОРЕННЯ ТЕСТІВ ТА ВЕБКВЕСТІВ НА ПЛАТФОРМІ

«ВСЕОСВІТА»

Марія КОВАЛЕЦЬ,

здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Рівненський державний гуманітарний університет